

Reactie Stichting Civic op Hoofdlijnenakkoord

Sinds de eerste landelijke inburgeringswet in 1998 is de inburgering een politieke speelbal. Het hoofdlijnenakkoord 2024-2028 van PVV, VVD, NSC en BBB dat op 16 mei 2024 werd gepresenteerd bevestigt ons standpunt dat het inburgeringsbeleid al ruim een kwart eeuw wordt gekenmerkt door een gebrek aan integere politieke visie en menselijkheid. De aangekondigde maatregelen zullen de doelen van het inburgeringsbeleid louter ondermijnen.

- Stichting Civic is zeer kritisch op de verlenging van de standaardtermijn voor naturalisatie van vijf jaar naar tien jaar. Zoals verschillende experts hebben laten zien, heeft [naturalisatie positieve effecten op burgerschap](#). Het stimuleren en zo aantrekkelijk mogelijk maken van naturalisatie is, vanuit de grondslagen van de democratie gezien, [een belangrijke taak van iedere democratische rechtsstaat](#). Een verlenging van de naturalisatietermijn is contraproductief en heeft enkel een uitsluitend effect.
- Stichting Civic betreurt de verhoging van de taaleis voor naturalisatie naar B1 en heeft al [eerder kritiek geleverd](#) op voornemens om de taaleis te verhogen. Allereerst zal deze verhoging betekenen dat de inspanningen van inburgeraars op A2-niveau in de Z-route niet zullen leiden tot naturalisatie. De verhoogde taaleis staat daarmee [haaks op de beginselen van maatwerk en differentiatie van de nieuwe inburgeringswet](#). Een grote groep inburgeraars uit de Z-route, die naar vermogen meedoet, zal door deze maatregel uitgesloten worden van het Nederlanderschap. Stichting Civic ziet dit als een discriminerende maatregel, vooral in de context van het [structureel dalende niveau van leesvaardigheid onder de Nederlandse bevolking](#).
- De verlenging van de standaardtermijn voor naturalisatie van vijf jaar naar tien jaar, de verhoging van de taaleis voor naturalisatie naar B1 en de afschaffing van de verblijfsvergunning asiel voor onbepaalde tijd betekenen dat bepaalde groepen een onzekere verblijfsstatus zullen houden. Dit is discriminatoir en heeft gevolgen voor het welzijn, de bestaanszekerheid en burgerschap.
- In het hoofdlijnenakkoord staat dat de inburgering kennis moet omvatten over de Holocaust en de slachtoffers daarvan. In artikel 5.1.2 van de eindtermen van het examenonderdeel Kennis van de Nederlandse Maatschappij (KNM) staat al dat de inburgeraar dient te weten 'dat Nederland in de Tweede Wereldoorlog bezet werd door Duitsland, weet wat de holocaust inhoudt en dat daarbij ook veel Nederlandse Joden om het leven zijn gebracht en weet dat antisemitisme bij wet verboden is'. Stichting Civic ziet de aankondiging in het

hoofdlijnenakkoord en [de motie](#) om dit een plek te geven in [de participatieverklaring](#) daarom als overbodig, symboolpolitiek en een exemplarisch voorbeeld van de inburgering als politieke speelbal. Deze actie, gepresenteerd als stap tegen antisemitisme, kan niet los worden gezien van recente Islamofobe en racistische uitspraken van politici in het publieke debat over landen en culturen die antisemitisme 'diep in hun ziel' hebben of waarvan het een 'onderdeel is van de Islamitische cultuur'. Islamofobie heeft meestal een raciale dimensie en wordt gezien als een vorm van racisme, ook wel anti-moslim racisme genoemd. Historisch gezien weten we dat deze uitspraken in het publieke debat onjuist zijn, en ook dragen ze bij aan een vijandig mensbeeld.

- Stichting Civic beoordeelt het voornemen dat migranten afstand moeten doen van een dubbele nationaliteit, waar dat mogelijk is, als niet rechtsstatelijk en een voortvloeisel van beschuldigingen van dubbele loyaliteit. Nationaliteit maakt onderdeel uit van de identiteit en ieder individu heeft recht op keuzevrijheid ten aanzien van nationaliteit. Verplicht afstand doen van een dubbele nationaliteit staat op gespannen voet met het recht op privéleven dat wettelijk verankerd is in artikel 8 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM).
- In het hoofdlijnenakkoord staat de aanpak van 'schadelijke praktijken zoals huwelijksdwang en vrouwelijke genitale verminking' als actiepunt voor de inburgering. Seksueel overschrijdend gedrag en seksueel geweld naar vrouwen toe is wijdverbreid aanwezig in de Nederlandse samenleving en verdienen volgens Stichting Civic een algemene aanpak. Uit [onderzoek van Atria en Ipsos I&O](#) blijkt dat vrouwelijke politici significant vaker slachtoffer zijn van online agressie en geweld dan hun mannelijke collega's. Verder komt uit [onderzoek](#) naar voren dat 41% van de Nederlandse vrouwen ooit slachtoffer is geweest van fysiek geweld en dat bij 22% van alle Nederlandse vrouwen het fysieke geweld werd gepleegd door een partner of ex-partner. Een misplaatste culturalisering van gendergerelateerd geweld haalt de focus weg van de structurele oorzaken van [femicide](#), zoals patriarchale machtsverhoudingen en genderongelijkheid. Antifeministische en anti-LHBTIQ+ geluiden komen uit verschillende hoeken in de samenleving, [van bangalijsten op Nederlandse universiteiten](#) tot [ultraconservatieve christenen](#), en vragen een aanpak die niet gefocust is op de inburgering, maar breed in de samenleving wordt geïmplementeerd.
- Stichting Civic is negatief over de plannen en bezuinigen op het gebied van asielopvang en het ontwrichtende effect daarvan op de asielketen. [Onderzoek](#) heeft duidelijk laten zien dat een strenger opvangbeleid geen of een beperkte invloed heeft op instroom. De maatregelen zullen de doorstroom van statushouders onder druk zetten en daarmee ook het inburgeringsproces ondermijnen. Op dit moment verblijven toekomstige inburgeraars heel lang in ondermaatse opvang als gevolg van lange procedures en de wooncrisis. De voorgestelde ontwrichtende maatregelen zullen ervoor zorgen dat de kwaliteit van de opvang verder verslechtert en dat toekomstige inburgeraars nog langer in de opvang zullen verblijven dan nu al het geval is. Dit is schadelijk voor hun geestelijke en fysieke gezondheid en allerm minst bevorderlijk voor het inburgeringsproces.
- Stichting Civic is zeer bezorgd over het misbruiken van een 'asielcrisis' om drastische maatregelen te nemen. Een opvangprobleem neerzetten als een 'asielcrisis' is politieke framing, [niet gebaseerd op feiten](#) en niet rechtsstatelijk.

- Tot slot is Stichting Civic, in lijn met de eerder vastgestelde standpunten in ons [manifest](#), zeer kritisch over de voortdurende normalisering van migratie als een bedreiging. Deze normalisering wordt alleen maar versterkt door de acties die in het akkoord worden voorgesteld.